

Studiehandledning till En politik för full sysselsättning, tillväxt och prisstabilitet

KATALYS-
planen för full
sysselsättning

Bilaga till
KATALYS.
No:125

LARS JONSSON

Inledning

Du läser just nu en studiehandledning till Katalys rapport "En politik för full sysselsättning, tillväxt och prisstabilitet" av Tony Johansson och Max Jerneck.

Rapporten ger en fördjupad analys av Sveriges rådande ekonomiska system och går till botten med frågan om den fulla sysselsättningen: Varför lämnade vi den och går det att nå full sysselsättning igen?

Studiehandledningen är till för dig som tillsammans med andra vill lära dig mer om vilken rådande ekonomisk teori som har styrt Sverige sedan 1980-talet och förstå hur den påverkar oss än idag.

Vi hoppas att läsningen och diskussionerna ska väcka ditt intresse och att fler ska vilja fördjupa sina kunskaper i ekonomisk teori för att bättre kunna bemöta olika politiska utspel om ekonomi, sysselsättning och inflation med relevanta argument.

Vi tror nämligen att det är helt nödvändigt i dagens situation med en permanent massarbetslöshet som knappt någon pratar om.

Målgrupp

Rapporten och studiehandledningen passar dig som är fackligt och/eller politiskt aktiv och vill lära dig mer om ekonomiska frågor.

Du bör ha ett intresse för att läsa om ekonomi men framför allt ha en vilja att lära dig mer.

Upplägg

En studiecirkel gör sig bäst på plats med fysiska träffar men fungerar även att genomföra digitalt. För hjälp med att genomföra studiecirkeln kan du kontakta ABF lokalt där du bor.

När ni genomför cirkeln ska ni utse en cirkelledare som fördelar ordet och underlättar diskussionen.

Som cirkelledare är det viktigt att se till att alla får komma till tals och att uppmuntra deltagare som inte tar plats att göra det.

En rekommendation är att ha minst fjorton dagar mellan träffarna för att alla ska hinna läsa och reflektera över texten. Påminn också deltagarna att skriva ner sina egna reflektioner inför träffarna.

Studiehandledning till Katalys rapport no 125: En politik för full sysselsättning, tillväxt och prisstabilitet

Lars Jonsson är studieombudsman på fackförbundet Byggnads

Rapporten "En politik för full sysselsättning, tillväxt och prisstabilitet" av Tony Johansson och Max Jerneck hittar du på www.katalys.se

Katalys, institut för facklig idéutveckling, info@katalys.se

Grafisk formgivning: Arkiv förlag produktion

Illustration på omslaget: Detalj ur ett foto av en installation av ett turbinblad, bild från Wikimedia Commons

Tryck: Kommunals vaktmästeri i Stockholm, 2025

Studieupplägg för 5 träffar

Träff 1

Lär känna varandra med en presentationsrunda.

Gå igenom materialet och upplägget samt antalet träffar med tydlighet kring plats, datum och tider.

Gå igenom era förväntningar på cirkeln och varandra och understryk att det är viktigt att alla läser de aktuella avsnitten i rapporten inför träffarna.

Gå igenom frågeställningarna till den andra träffen.

Träff 2

Diskutera avsnitt 1 och 2 i rapporten utifrån följande frågeställningar:

1. På vilket sätt har arbetslösheten i Sverige utvecklats och vilka anledningar menar författarna har orsakat detta?
2. Hur menar författarna att rådande förklaringsmodell för arbetslöshet är en myt och på vilket sätt argumenterar de?
3. Tror ni att samma modell med hög a-kassa, stark arbetsrättslig lagstiftning och hög skattekvot som var rådande i Sverige under rekordåren skulle få samma effekter på arbetslösheten idag?
 - Om ja, på vilket sätt kan man använda den kunskapen för att påverka mediedebatten idag?
 - Om nej, varför inte?

Gå igenom frågeställningarna till den tredje träffen.

Träff 3

Diskutera avsnitt 3 i rapporten utifrån följande frågeställningar:

1. Hur har synen på arbetslöshet utvecklats sedan finjusteringskeynesianismen nått vägs ände?
2. Vilken huvudsaklig kritik riktar författarna mot rådande synsätt på jämviktsarbetslöshet?
3. Varför tror ni att den kritik mot rådande modell som författarna framför får så lite medial uppmärksamhet? Går det att ändra på?
 - Om ja, på vilket sätt?
 - Om nej, varför inte?

Gå igenom frågeställningarna till den fjärde träffen.

Träff 4

Diskutera avsnitt 4 i rapporten utifrån följande frågeställningar:

1. Vilka är de två viktigaste bestämningsfaktorerna för arbetslösheten enligt författarna?
2. Vilka huvudsakliga skillnader finns det mellan exogen och endogen NAIRU?
3. Vilka effekter har de två olika modellerna exogen respektive endogen NAIRU för arbetarklassen?

Gå igenom frågeställningarna till den femte träffen.

Träff 5

Diskutera avsnitt 5 och 6 i rapporten utifrån följande frågeställningar:

1. Efter att ha läst hela rapporten: Hur kan vi praktiskt gå vidare för att genomföra författarnas förslag? Vad skulle krävas för att huvuddragen i rapporten ska bli verklighet?
2. Går det att förena ökade investeringar med minskad klimat- och miljöpåverkan? Motivera varför.

Att tänka på

Det är viktigt att alla får komma till tals för att alla ska lära sig och känna delaktighet.

Använd olika metoder för att alla ska delta i diskussionerna, till exempel:

- Gå laget runt (det skulle kunna vara i slutet av mötet på temat "detta tar jag med mig från kvällens träff" eller i början med reflektioner över texten).
- Fundera först på egen hand, diskutera sedan i små grupper om två eller tre personer, sist, diskutera i storgrupp.
- Skriv stödord till svar på lappar och låt sedan någon slumpmässigt välja vem eller vilka som får utveckla sitt svar.

Cirkelledaren behöver också aktivt ställa frågor till dem som inte tar ordet.

Det är även viktigt att alla förstår materialet och en bra grund är att du som håller i studiecirkeln (eller någon du ber) regelbundet pratar med dem som inte säger så mycket för att säkerställa att de är med.

Det går att blanda fysiskt deltagande med digitalt (i så kallade hybridmöten) men det är inget vi rekommenderar eftersom det är svårt att få med sig de digitala deltagarna och att det lätt blir så att dem som är fysiskt närvarande får merparten av utrymmet.